מערך פעילות

התמודדות עם משבר בקומונה

משך: שעה וחצי **קהל יעד:** ש״שנים

עזרים: מסקנטייפ, טוש מחיק, כרטיסיות ציוני דרך, לוח מחיק + טוש, דפים, עטים

המערך מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד, אך מיועד לכל המגדרים

רציונל

שנת השירות היא שנה אינטנסיבית וחווייתית. לאורך השנה הש״שנים מתמודדים עם אתגרים רבים, הן כיחידים והן כקבוצה. לעיתים הקומונה מתמודדת עם משבר קבוצתי בעקבות משימות משותפות, ש״ש שבוחר לעזוב את שנת השירות, קשיים חברתיים ועוד. חשוב להתייחס למשבר זה, לתת לו מקום בשיח הקבוצתי ולאפשר לקומונה לראות את המצב מנקודת מבט שונה. התמודדות נכונה כקבוצה עם משבר עשויה להביא לתחושת אחדות, חוזק ולכידות קבוצתית, ולתרום רבות להמשך השנה.

מטרות

- ✓ סקירה מתחילת השנה ועד היום – נקודות ציון מרכזיות בשנת השירות.
- ✓ בחינת מצב הקומונה היום.
- ✓ מחשבות על המשך הדרך.

מהלך

1 פתיחה

נשב במעגל. נפתח במשחק **"ספיד דייט"**: המשתתפים יושבים בשני מעגלים, אחד מול השני – פנימי וחיצוני. המעגל הפנימי לא זז, והחיצוני מתחלף כל חמש דקות בהתאם לשאלה המתחלפת. המנחה אומר בקול רם את השאלה, והמשתתפים מדברים בזוגות. לאחר 5 דקות עוצרים, כל משתתף במעגל החיצוני עובר לכיסא מימינו, והמנחה אומר את השאלה הבאה, וכך הלאה...

משפטים לשיחה

- הזיכרון הראשון שלי ממך הוא...
- חוויה של שנינו שאני זוכר היא...
- רציתי לשאול אותך...
- משהו שאמרת ולא הסכמתי איתו...
- ממש חשוב לי להגיד לך...
- משהו שאתה מביא לקומונה שאני מאוד אוהב...
- משהו שאני מחכה לו השבוע...
- משהו שאתה לא יודע עליי...

הערה למנחה: ניתן להוסיף משפטים נוספים לפי הקומונה הספציפית.

לאחר המשחק נחזור למעגל הגדול ונבקש מכל משתתף לשתף בדבר אחד מתוך המשחק שהוא לא ידע על חברו.

2 נקודות ציון בשנת השירות

לפני המפגש נדביק על הרצפה מסקנטייפ צבעוני לאורך החדר – בקצה אחד נרשום "תחילת השנה", באמצע נרשום "היום" ובקצה השני "סוף השנה".

תחילת השנה — **היום** — **סוף השנה**

כעת נחלק לקומונה כרטיסיות; על כל כרטיסייה נרשום ציון דרך אחד מתחילת השנה (דוגמאות: היום הראשון במסגרת, פרויקט שהש"שנים הובילו, טיול קומונה, מפגש הורים, כנסי מיון, חגים וכו'). נבקש מהמשתתפים לסדר את הכרטיסיות לפי המועד המתאים – מה קרה לפני מה?

לאחר שסיימו נאמר את ההוראות הבאות (לאחר כל משפט ניתן לפנות לאחד או לשניים מהמשתתפים ולבקש מהם לשתף בנוגע לבחירתם):

- לעמוד ליד האירוע שהיה המהנה ביותר...
- לעמוד ליד האירוע שהיה המעייף ביותר...
- לעמוד ליד האירוע המשמעותי ביותר...
- לעמוד ליד האירוע שלא נהניתי בו כלל...
- לעמוד ליד האירוע שגיבש אותנו כקומונה...
- לעמוד ליד האירוע המלחיץ ביותר...
- לעמוד ליד האירוע המצחיק ביותר...

הערה למנחה: ניתן להוסיף משפטים נוספים לפי הקומונה הספציפית.

לאחר מכן נשאל את השאלות הבאות

- איך אתם מרגישים כשאתם בוחנים את החוויות שעברתם יחד מתחילת השנה?
- האם מבט על החוויות האלו מזכיר לכם את הסיבות שבגללן בחרתם לצאת לשנת שירות?
- אילו חוויות טובות יש לכם כקומונה? מה לדעתכם היה צריך להיות כדי שחוויה זו תתקיים? (דוגמאות: שיתוף פעולה, אחריות, מחויבות, התחשבות באחר וכו׳). האם גם היום הדברים האלו קיימים בקומונה שלכם?
- אילו נקודות חוזק נוספות קיימות בקומונה שלכם?
- אילו אירועים מאתגרים/קשים חוויתם כקומונה? כיצד לדעתכם התמודדתם עם מצב זה? האם בדיעבד היה ניתן להתמודד עמו בצורה אחרת? מה למדתם ממנו כקומונה?

הערה למנחה: במקביל לשאלה על נקודות החוזק, יש לרשום על הלוח המחיק את דברי המשתתפים.

3 מבט על הקומונה היום

נאמר שאנחנו נמצאים בסיטואציה מאתגרת בקומונה היום (עזיבת ש״ש / קונפליקט בקבוצה וכו׳), ובחלק זה של המפגש אנו רוצים להתייחס למצב היום ולהרגשתכם כלפיו.

אפשרות ראשונה

נחלק למשתתפים דפים חלקים ועטים. נבקש מכל משתתף לרשום על דף את מצב הקומונה היום (במילה / משפט / ציור וכו׳) ולהניח את הדף במרכז המעגל.

אפשרות שנייה

לפזר תמונות שונות במרכז המעגל ולבקש מכל משתתף לבחור תמונה המייצגת את מצב הקומונה היום בהקשר הנושא המדובר.

נערוך סבב בו כל משתתף אומר מה כתב על הדף ומדוע.

לאחר מכן נשאל את השאלות הבאות

- האם לדעתכם התמונה המתקבלת מתוך הדברים שכתבתם מתארת את המציאות?
- איך אתם מרגישים עם מצב זה?
- מה לדעתכם המקום שלכם כקומונה במצב זה?
- האם יש משהו שהייתם רוצים לעשות באופן שונה?
- כיצד אתם חושבים שנקודות החוזק (המופיעות על הלוח) עשויות לעזור בהתמודדות שלכם כקומונה עם המצב היום?

4 סיכום

נאמר כי שנת השירות היא שנה אינטנסיבית וחווייתית. לאורך השנה אתם, כש״שנים, מתמודדים עם אתגרים רבים, גם כיחידים וגם כקבוצה. גם בתקופה בה אתם מתמודדים עם אתגר קבוצתי, חשוב לזכור את הכוחות שיש בכם כיחידים וכקבוצה, ואת היכולת שלכם לעבור את התקופה הזו יחד ולצאת ממנה מחוזקים. חשוב להזכיר שמלווה הקומונה כאן עבורכם.

סבב סיום: כל משתתף אומר מחשבה/תובנה שהוא לוקח עמו להמשך הדרך.

מערכי פעילות נוספים ניתן למצוא במרכז ההדרכה של מחלקת שנת שירות